

PRESS RELEASE

GUBERNA pleit voor alternatieve piste intercommunales: het aandeelhoudersbestuur

Brussel, dinsdag 27 juni 2017- Er is heel wat inkt gevloeid over de rol en het bestuur van intercommunales in de voorbije maanden. Analyses over hoe het beter kan en welke recepten gehanteerd moeten worden in de toekomst. Niet alleen in de pers, maar ook binnen de Vlaamse Overheid. De Vlaamse Overheid inventariseerde alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hun onderliggende structuren en er werden tal van nieuwe maatregelen voorgesteld.

Eén van de voorgestelde maatregelen is de begrenzing van het aantal leden van de raad van bestuur op 15. GUBERNA kan deze maatregel enkel ondersteunen, want het is absurd te denken dat een raad van bestuur zijn taken effectief kan uitvoeren wanneer er meer dan 30 bestuurders rond de tafel zitten. Maar er ontstaat hierdoor wel een nieuwe uitdaging: **Hoe kan de nodige representativiteit en draagvlak bij de gemeentes gerealiseerd worden, zonder in te boeten aan bestuurseffectiviteit?** Wanneer het gaat om een kleinschalige samenwerking tussen gemeenten, dan is representatieve vertegenwoordiging in de raad van bestuur geen probleem. Wanneer de intercommunale echter te omvangrijk is om alle gemeenten te vertegenwoordigen in de raad van bestuur, dan vormt dit echt een probleem. GUBERNA stelt voor om na te denken over de installatie van een **aandeelhoudersbestuur**. Dit is een bestuur waarin alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd worden en ook echt een actieve rol als aandeelhouder kunnen opnemen. Dit aandeelhoudersbestuur zou niet alleen de bevoegdheden moeten hebben van een algemene vergadering, maar ook een meer actieve rol kunnen spelen in het verduidelijken van de 'aandeelhoudersstrategie', richtlijnen geven over de finaliteit van de organisatie en actief de realisatie van de missie en objectieven bewaken. Dit aandeelhoudersbestuur vormt dan 1 poot van de zogenaamde 'governance triptiek', naast de raad van bestuur en directie. De raad van bestuur kan dan kleinschaliger worden ingevuld en ten volle haar bestuursrol opnemen.

Er heerst momenteel **een uniek momentum om iets wezenlijks te veranderen in de werking van de intercommunales**. Het finale doel van alle veranderingen zou moeten zijn om niet alleen een professioneel bestuur te installeren maar, meer nog, performante organisaties te ontwikkelen, die in staat zijn de maatschappelijke behoeften en verwachtingen te beantwoorden in een context die steeds complexer en veeleisender wordt. **GUBERNA is ervan overtuigd dat deugdelijk bestuur echt een hefboom kan zijn om dit doel te bereiken**. De alternatieve piste van het aandeelhoudersbestuur is slechts 1 voorbeeld hiervan. Daarom heeft GUBERNA- mede in overleg met de experts uit het veld- een reflectienota ontwikkeld met aandacht voor de vele uitdagingen die zich stellen om het bestuur van intercommunales zowel effectiever en efficiënter te maken als maatschappelijk gedragen.

Deze nota kunt u als bijlage terugvinden, maar kort samengevat: GUBERNA pleit ten eerste voor een **ontrafeling van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en bijhorende participaties**, zodat er een duidelijk zicht is op het huidige landschap. Vervolgens moet er nagedacht worden over een differentiatie en meer bepaald, welke grote types kunnen onderscheiden worden. Tot slot is het **belangrijk om elk type te ondersteunen met een gepast governance raamwerk**. Dit omvat zowel een duidelijke, op maat toegesneden, governance structuur, als richtlijnen geënt op de universele principes van deugdelijk bestuur, maar vertaald naar deze context. **Waar we evenwel niet voor pleiten, in tegenstelling tot de Vlaamse Overheid, is dat elke organisatie een eigen code voor goed bestuur moet ontwikkelen**. We willen net pleiten voor een referentiecode, aangepast per type, waarop dan het zogenaamde 'pas-toe of leg-uit' principe van toepassing is. Dit creëert eenheid, maar ook duidelijkheid, zowel voor de organisatie als voor het bredere publiek. Elke organisatie kan afwijken van de vooropgestelde referentiecode, omwille van organisatie specifieke elementen, maar moet dit toelichten in een publiek beschikbaar jaarverslag. Zo kan iedereen nagaan of er afwijkingen zijn en wat de onderliggende verklaring is.

Voor meer informatie verwijzen we u graag naar de ingesloten nota of contacteer:

- Fanny D'hondt (Doctoral Associate) - fanny.dhondt@guberna.be
- Prof. dr. Lutgart Van den Berghe (Executive Director) - lutgart.vandenberghe@guberna.be
- Lieve Hertegonne (Communication Manager) - lieve.hertegonne@guberna.be

Wie is GUBERNA?

GUBERNA is het **Belgisch Instituut voor Bestuurders**, dat in de eerste plaats deugdelijk bestuur in ondernemingen wil promoten. GUBERNA werd opgericht in 1995 en is in de voorbije 20 jaar uitgegroeid tot hét referentiecentrum op het gebied van deugdelijk bestuur. Het vertegenwoordigt een netwerk van meer dan 2000 leden (bestuurders, CEO's en topmanagers).

GUBERNA is een onafhankelijke organisatie en tevens een platform voor deugdelijk bestuur in ondernemingen, met plaats voor toegepast onderzoek, informatie, opleidingen voor (toekomstige) bestuurders en de uitwisseling van ervaringen en kennis.

Voor meer informatie over GUBERNA: www.guberna.be